

изборним системима. Дobar пример таквог стања изборног система и праксе је пружала Енглеска с краја 18. и почетка 19. века. У Енглеској је дуго у изборима за Дом комуна примењиван систем једнаког представљања градова и грофовија по коме су они привредно и културно заостали, тзв. „трули градови и грофовије“ продавали гласове, па је таква трговина мандатима спречавала Дом комуна да постане право представничко тело. Касније изборне реформе – најпре она од 1832. год. – значајно је проширила бирачко право грађана јер је смањењем имовинског цензуса бирачко тело удвостручено (истина више у корист буржоазије) да би реформа од 1867. год. омогућила и радништву да буде представљено у Доњем дому енглеског парламента а и бирачко тело је још више проширено и обухватило је око 10% укупног становништва Енглеске. Слично је било стање изборног система и у Француској (и осталим европским земљама) која ни после славне Револуције није добила демократски изборни систем (опште право гласа) мада је било и периода напретка и побољшања изборног система као нпр. 1800. год. али и назадовања и његовог ограничавања као рецимо 1815. год. да би тек од 1848. год. заживело опште право гласа за мушкарце. Ни САД се нису прославили на почетку својим изборима (и демократијом) јер су дуго имале бројна ограничења (цензусе) – како оно за обојено (црначко) становништво, тако и имовински цензус и цензус становања. Поред капиталистичких, и социјалистичке државе су у једном периоду имале праксу различитих изборних ограничења. То је посебно било карактеристично за СССР после Октобарске револуције јер су већ у првим совјетским уставима избора били искључени политички неподобни људи (класни непријатељ) док је сељаштво било дискриминисано јер није уживало једнако бирачко право као и радништво.

Данашње државе парламентарне демократије су одавно напустиле назадне изборне системе и различита изборна ограничења па су мање-више све донеле напредне изборне прописе (законодавство) и усвојиле савремена изборна решења и принципе. Међутим, то не значи да је примена савременог изборног законодавства решила све проблеме са изборима и да су они сами по себи демократски. И код нас и у нама сличним земљама које су одскора постале демократске често се говори о изборној крађи, разним неправилностима и повредама изборне процедуре, зашта су мање криви прописи, а више политичка некултура и наслеђе прошлости испуњено насиљем власти и непоштовањем људске личности и темељних цивилизацијских вредности. Овакве повреде изборних правила или неправилни и недемократски избори су